

ZAMANLA DEĞİŞEN SORUMLULUK ÖLÇÜSÜ

Bismillâhirrahmânirrahîm.

Demet Râmûzü'l-ehâdîs kitabının 136. sayfasına tesadüf eden hadîs-i şerîfleri okuyup izah etmeye geçmeden önce Peygamber *sal-lallahu aleyhi ve sellem* Efendimiz'e sevgimizin, bağlılığımızın bir nişanesi olmak üzere ve cümle âl'inin, ashâbının, etbâının vs. enbiyâ ve mürselin ve evliyâullahın ve bilhassa Ümmet-i Muhammed'in mürşitleri olan, verese-i enbiyâ olan sâdât-ı meşâyih-i turuk-u aliyyemizin ervâhına, eseri telif eylemiş olan Gümüşhaneli Ahmed Ziyâeddin Efendi hocamızın ruhuna, kendisinden feyiz aldığımız Mehmet Zâhid Kotku hocamızın ruhuna hediye olsun diye, uzaktan ve yakından bu hadîsleri dinlemek üzere buraya toplanmış bulunan sizlerin ve bu konuşmayı sonradan, bantlardan dinleyen sair kardeşlerimizin geçmişlerinin ruhlarına hediye olsun diye. Yaşayan müslümanların da Rabbimizin rızasına vasıl olması, iki cihanda aziz ve bahtiyar olmasına vesile olması için bir Fâtiha, üç İhlâs-ı Şerîf okuyalım, öyle başlayalım bunların izahına.

Buyurun.

Bismillâhirrahmânirrahîm.

a. Fitne Zamanında Amelin Değeri

Birinci hadîs-i şerîf Ebû Hüreyre *radiyalahu anh'ten* rivayet olunmuş. Bundan sonra gelecek hadîs-i şerîf'te de aynı mana ifade edilmiş. Bu hadîs-i şerîfi ilk önce okuyuverelim. Mealini söyleyiverelim. 136. sayfanın birinci hadîs-i şerîfi.

إِنَّكُمْ الْيَوْمَ فِي زَمَانٍ مَنْ تَرَكَ عَشْرَ مَا أُمِرَ بِهِ
هَلَكَ ثُمَّ يَأْتِي زَمَانٌ مَنْ عَمِلَ مِنْهُمْ بِعَشْرِ مَا
أُمِرَ بِهِ نَجَا

Inneküm.

Ey Ashâbım!

Sizler bugün, *yevme fî zemânin*. Öyle bir zamandasınız ki, *men terake uşra mâ ümira bihî heleke*. Kendisine emrolunmuş olan şeylerin onda birini terk etse, terk eden kimse helâk olacak bir zamandasınız. Tamamını yapması lazım. Onda birini bile terk etse, onda dokuzunu yapıp o zaman bile helâk olur. Öyle bir zamanda yaşıyorsunuz. Burada matbaada

ümir diye harekelenmiş. İkinci ötüre yanlıştır, ümire olur. *Ketebe*, kütibe gibi meçhul sigasıyla. Orasını, metni takip eden kardeşlerimiz düzeltiversinler.

Sümme ye'tî zemânün. Ama bundan sonra ileride bir zaman gelecek ki, *men amile minhüm bi uşri mâ ümira bihî necâ.* Emrolunan şeylerin onda birini yapabilse, o zaman da o insan kurtulacak, öyle bir zaman gelecek. Şimdi *Peygamber sallallahu aleyhi ve sellem* Efendimizin zamanı asrı saadettir. Peygamber Efendimizin cemalini gören, onun sözünü işiten, onun icraatına şahit olan insanın normalinde hayran olmaması, mest olmaması mümkün değil. Her şeyini ona uydurmaya çalışması lazım. Gönlündeki ufak bir şey, ufak bir gölge, bir hatalı hareket, onu çok büyük zararlara uğratabilir.

Eskiler demişler ki, Farsça bir söz;

قرب سلطان آتش سوزان بود

"Kurbi sultân âteşi sûzan büvet"

Sultanların yakın mevkine gelmek, onların meclislerinde bulunmak, evet sultanın

yakınlığıdır, biraz tantana, debdebe, şâşâ, zenginlik, ikram vs. vardır ama çok da tehlikelidir. Yakıcı bir ateş gibidir. Yani oraya vardığı zaman bakarsın sultan kıziverir, atın şunu hapse, kesin şunun kellesini, cezalandırın şunu deyiverir. Büyüklerin yanında edebe çok riayet etmesi lazım. Bizim kitaplarımızda da yazılmış ki yani bir büyüğünün, hocasının yanına geldiği zaman edebe son derece riayetskâr olması lazım. Gönlüne sahip olması lazım. Kötü şeyleri geçirmemesi lazım diye.

Peygamber Efendimizin bu mübarek zamanında her şey ayan beyan âşikârken, küfür yıkılmış, ayaklar altına alınmışken, müşriklerin artık söz söylemeye mecali kalmamışken, onların inançları darmadağın, tarumar olmuşken, o zaman herkesin tam tamına hâlis müslüman olması lazım. O devir o kadar hâlis insanın arasında bozukluk çok fena olur. Yani beyazın yanında küçücük bir gaz yağı damlasa bile onun o ıslaklık gibi görünüşü bile leke olur beyazın üzerinde. Beyazın içinde, beyaza mukayese edildiği zaman o kötü görünür. Peygamber Efendimiz'in ashâbı da kar gibi ak pâk, lekesiz, temiz insanlar iken o devirde insan onda birini yapmasa,

emrolunan şeylerin, vazifelerin o zaman büyük bir günah olmuş olur, mahvolurlar. Ama bir zaman gelecek onda birini yapabilirse kurtulacak diyor Peygamber Efendimiz. Sanki onun misali de bizim zamanımız. Sanki bizim bu zamanımız. Çünkü insanların çoğu şaşırmış. Açıktan açığa Allahu Teâlâ Hazretleri'nin varlığına dil uzatanlar var. Açıktan açığa Peygamber *sallallahu aleyhi ve sellem* Efendimiz'e karşı çıkanlar var. Açıktan açığa her türlü edepsizliği, yüzü kızarmadan, utanmadan, arlanmadan iftihar ediyor gibi yapıp da yapıyorum ne var, bir şey mi diyeceksin, ne yapabilirsin, hürriyet var gibi bir kabadayılık edası içinde her türlü alçaklığın, rezaletin, mazarratın, muzurluğun yapıldığı bir zaman.

Şimdi her sabah akşam insan gezdiği yerlerde, eğer bir de konuşacağı insanları iyi seçmezse, bir sürü küfür elfazı, yani insanı küfre düşüren bir sürü tehlikeli söz, bir sürü bozuk akide, bir sürü saçma lakırdı. Bir sürü hücum, bir sürü şey görebilir. Sonra o devirde Allahu Teâlâ Hazretleri o ihlâslara göre müminleri aziz etmişti. Kâfirlerin gık diyecek hali yoktu. Bu devirde kâfirler hakim

olmuşlardır dünyaya. Uzaylara uydular fırlatmaktalar. Dünyanın her yeriyle çok güzel haberleşiyorlar. Buradan telefonu açıyor, tık Amerika'yla belki bizim bu şehir içi telefonu konuşmasından daha rahat bir tarzda konuşabiliyor. Çeşitli cihazlar, aletler, edevât yani çok gelişmiş bir devir, bizden üstünler ve bizden çok üstün olmalarını teknolojik bakımdan bizim dinimize zarar vermek için de kullanıyorlar. Bizi aldatmak için, bizi şaşırtmak için, dinden çıkartmak için, kendi dinlerine döndürmek için, misyonerlik propagandasını yapmak için harıl harıl çalışıyorlar bütün imkanlarıyla.

Yani para mı istiyorsun?

Al, yığınla böyle kucağına para.

Bizim Heybeli Ada Ruhban okulunda, hristiyan okulunda, papazların okulunda bir tamirat yapılacaktı. Amerika'ya bir şey yazmışlar. İşte ihtiyacımız var, para gönderin diye. 10 mislini göndermiş Amerika'dan bağlı oldukları teşkilat. Bunlar da burada biz bu kadar gönderin demedik diye bir itâbname göndermişler. Bu kadar fazlasını ne gönderiyor-

sunuz diye. Yani azarlamışlar o tarafı. İstediğimiz kadar gönderin, niye bu kadar çok gönderiyorsunuz diye. Biz bugün Allah Allah diyoruz. Aman biraz para olsa şu kursu tamamlasak. Aman biraz para olsa şu camiye tamamlasak. Aman biraz para olsa gazete çıkarsak. Aman biraz para olsa mecmua çıkarsak. Aman paramız olsa ansiklopedi çıkarsak. Aman şöyle olsa, aman böyle olsa, yurt açsak, okul açsak, özel üniversite açsak, parası olanın özel üniversite açma imkanı var bu devirde. Ve bizim özel üniversite açacak kapasitemiz var. Müslüman kardeşlerimiz var, profesörlerimiz var, çok iyi yetişmiş kimseler var, yabancı dilleri gayet güzel bilen kimseler var. Yani yapabiliriz hepsini ama, hepsi fakirlik, fukaralık yüzünden yapılamıyor. Yani paramız yetmediği için yapamıyoruz. Gücümüzün yettiğine, ancak mali gücümüzün yettiğine ulaşıyoruz, giriyoruz. Ötekisinde eh dur bakalım Allah bir gün inşallah bunun da imkanını verir de şunu da yaparız, bunu da yaparız diyoruz. Aslında her şeyi yapacak el-hamdülillah kıymetli bir müslüman tabaka dünya üzerinde teşekkül etmiş durumda. Atom

âlimi var, teknik üniversite profesörü var, bilmem hukukçusu var, şusu var, busu var.

Her bakımdan elhamdülillah dünyanın en kuvvetli elemanlarına sahip bulunuyoruz. O parasızlıktan, şeylikten biz yapamıyoruz. Düşmanlar bize bütün güçleriyle saldırıyorlar, her yerden kısıpca almışlar. Bulgaristan'da sıkıntıdayız, Rusya'da sıkıntıdayız, Orta Asya'da sıkıntıdayız, Afganistan'da sıkıntıdayız, Afrika'da sıkıntıdayız. Yani dünyanın neresinde bir kurşun patlasa neredeyse gelip bizden bir tanesini zarara uğrattıyor gibi bir sıkıntılı durumdayız. Bunlar keşke sadece canımıza kastetseler, ölürssek şehit oluruz, yaralanırsak gazi oluruz, sevap kazanırız ama bizim çocuğumuzu bizden alıp da kâfir yaptığı zaman, inançsız yaptığı zaman, ahlâksız yaptığı zaman, doğru yoldan çıkardığı zaman en büyük zarara uğramış oluyoruz.

Böyle bir fitneli, fesatlı, cadı kazanlarının kaynadığı, mikropların her tarafı alıp götürdüğü bir asırda, insanların adam akıllı şaşırdığı bir asırda, firavunlardan daha beter olduğu, nemrutlardan daha kâfir olduğu bir devirde, adam akıllı yüz­süz­leş­tik­leri, adam

akıllı Allah'ın nimetlerine karşı geldikleri bir devirde, bu kadar menfi şartlara rağmen o kadar alkışladıkları ittikleri halde, yanlış yola gitmiyor da gençlik imana geliyor. Zenginlerin çocukları, para var pul var her türlü eğlence yapabilir, hayır onlardan şey yapıyor, müslüman oluyor. Anası babası kızıyor, oğlum al parayı gez biraz, hovardalık yap, dolaş, eğlen, hayır. Anasına babasına yol gösteriyor. Anası babası lokantaya içki koyuyor, evlat koydurtmuyor. Evlat ana babayı terbiye ediyor. Koyarsan ben burada çalışmam, senin evinde yemem diyenleri duydum. Adapazarı'nda başka yerde. Yani anasına babasına yol gösteren şeyler oluyor. Allah'ın bir lütfudur bu, vaadidir de.

Kur'an-ı Kerîm'de vadediyor ki; Onlar Allah'ın nurunu söndürmek için ne kadar uğraşsalar Allah nurunu tamamlayacak. Ve biliyoruz ki kıyamete kadar has müslümanlar daima mevcut olacak. Şimdi geçtiğimiz devrelerde 19. yüzyıl küfrün adam akıllı şahlandığı bir asırdır. Artık dine lüzum kalmadı demişlerdir birçok ideolojiler. Rusya'nın benimsediği komünizm ideolojisi din afyondur demiştir. Sömürme vasıtasıdır demiştir. Ama

21. yüzyıla yaklaştığımız şu sırada neredeyse Rusları bile dinsiz tutamayacak duruma gelmiştir. Avrupa'da hesaplıyorlar ki Fransa'da yüzde bilmem kaç bulacak?

Geçen gün yüzde 48 mi dediler, ne dediler?

2000 yılında Fransa'nın bayağı yarısı müslüman olacakmış bu gidişle, bu hesapla. Dünya üzerindeki bütün öteki dinlerin gelişmesini, birkaç yıllık gelişmesini, istatistik mevzuyu yapmışlar. İslâmiyet yüzde 248 gelişmiş. Dünyada patlama tarzında gelişiyor. Amerika dahil Dünyanın birçok yerleri dahil misyonersiz, mağdur, tazyik altında olmasına rağmen İslâm gelişiyor. Öteki dinler geriliyor. Sadece o dinin mensubu, ananın, babanın, evladı bir iki tanesi kalırsa o dinde kalıyor. Ötekiler, onlar bile muhafaza edemiyorlar. Ama İslâm %248. Yani 100 kişiye 248 kişi olmuş, 1000 kişiye 2480 kişi olmuş gibi yani. Allah'ın bir şeyidir. İşte böyle bir fitneli devirde kusurlu da olsa, ilim az olduğundan, fitne çok olduğundan, küfür şahlanmış olduğundan, dalgalanmakta olduğundan, in-

sanın gerçekleri öğrenme imkanı az olduğundan, ihlâsla az düşe kalka bildiğini, duyduğunu yapmaya çalışan insan necat buluyor, kurtuluyor. Rabbimiz bizi necat bulanlardan eylesin, dinimizi tam tatbik etmeyi de nasip eylesin. Biz onda birine razı değiliz, tam müslüman olmak istiyoruz.

Rabbimiz bizi has müslüman eylesin. Kendisine böyle gel kulum diye davet ettiği, müminlerin en yüksek zümrelerinden, en ileri gelenlerinden olmayı cümlemize Rabbimiz nasip eylesin.

b. Bilginin Azaldığı Sözün Çoğaldığı Zaman

İkinci hadîs-i şerîfte aynı mevzudaydı dedim. Onu da okuyuvereyim. Metnini teber-rüken.

إِنَّكُمْ فِى زَمَانٍ عُلَمَاؤُهُ كَثِيرٌ خُطَبَاؤُهُ قَلِيلٌ مَنْ
تَرَكَ فِيهِ عَشْرَ مَا يَعْلَمُ هَوَى وَسَيِّئَاتِى عَلَى
النَّاسِ زَمَانٌ يَقِلُّ عُلَمَاؤُهُ وَيَكْثُرُ خُطَبَاؤُهُ مَنْ
تَمَسَّكَ فِيهِ بِعَشْرِ مَا يَعْلَمُ نَجَا

“Inneküm fî zemânin ulemâühû kesîrun hutabâühû kalîlün. Men terake fîhi uşra mâ

ye'lemü hevâ ve seye'tî ale'n-nâsi zemânün yekillü ulemâühû ve yeksüru hutbâühû. Men temesseke fîhi bi uşri mâ ye'lemü necâ."

Ebû Zer el-Gifârî Hazretlerinden Ahmed b. Hanbel müsnedine kaydetmiş bu hadîsi. İfadesi şöyle bu hadîs-i şerîfin. Siz öyle bir zamandasınız ki, bu zamanın âlimleri fazladır. İlim isteyenleri azdır.

Hutabâühû, burada ilim isteyen demek. Yani hatip burada, istemek manasına. Âlimleri çoktur, ilmi talep edip ver bana ilim öğret bana diyen insan azdır. Çünkü herkes biliyor. Herkes bilgili bu hususta. Siz böyle bir zamandasınız, âlimler çok, isteyenler, talebeler az. Burada, bugün de, o zamanda, bu zamanda, kim bildiğinin onda birini terk ederse, *hevâ fî cehennem*. Cehenneme fî cehennem yok, yani cehenneme uçar gider. Cehennemin uçurumuna yuvarlanır gider. Yani onda birini terk etse, tıpatıp yapacak. Gece mutlaka tehec-cüde kalkacak, ibadetler edecek, haram yememeye dikkat edecek, hakkı söylemek hususunda gayretli olacak. Kale gibi olacak böyle. Azıcık bir şey yaptı mı helâk olur gider.

Amma ve seye'tî ale'n-nâsi zemânün. Bu insanların başına öyle bir kara bulutlu, uğursuz günler gelecek ki, o günlerde İslâm unutulacak da âlimler azalacak. *Yekillü ulemâühû.* Âlimleri azalacak.

Ve yeksiru hutbâühû. İlim isteyen insanlar çok olacak ama öğretene nerede?

Burada o zamanda kim bildiğinin onda birini tutar, temessük eder, icra eder, yaparsa, yaşarsa necat bulacak. Şimdi kardeşlerim bir misali size söyleyeyim. İstanbul'da bir doktor bize müracaat etmiş. Biz oradaki İskender Paşa Camii'nde konuşurken haberi geldi. Kur'an-ı Kerîm öğrenmek istiyorum, demiş. Karısı da doktormuş, o da öğrenmek istiyor. Dedim, bundan kolay bir şey yok. Benim ilahiyat fakültesinden talebelerim, tanıdıklarımdan birisine söylerim, evine gider o doktorun, Elif budur, Be budur, Cim budur, Dal budur, öğretir diye düşündüm. Kolay dedim, birisini göndeririz, Kur'an'ı öğretiriz. Yok, Kur'an-ı Kerîm'in okumasını istemiyor. Kur'an-ı Kerîm'in tefsirini istiyor dediler. O zaman onlara Kur'an-ı Kerîm'in tefsirini verecek.

Neresi var, neresi var?

Sordum, soruşturdum. 5-6 milyonluk koca İstanbul ki, bir zamanlar Dar-ü Saltanat-ül Aliyye hilafet merkezi idi. İslâm'ın kalbi küt küt küt orada atıyordu. Orada bir böyle istekliye Kur'an-ı Kerîm'i öğretecek müessese yok. Burada da yok, başka yerde de yok, biliyorum. Biz müslümanlar dinimizi öğretmek hususunda teşkilatlarımızı tamamlayamamışız, 20. yüzyıla uyduramamışız. Yani bizim her şehirde en aşağı bir tane Kur'an-ı Kerîm'in tıklar tıklar öğretildiği, gürül gürül okunduğu, güzel güzel izah edildiği Kur'an evleri olması lazım, Dâru'l Kur'anlar olması lazımdı. Seneler seneler öncesi ben İstanbul'da hatırlıyorum, Eşref Efendi diye bir baba dostu, yakınımız orada Dâru'l Kur'an tesis edeceğim diye bir geniş arsa aldı. Ve o arsanın üzerinde binayı yapmak üzere sizin gibi gençler tezkereyle harç taşıdılar, tuğla taşıdılar, ustalık amelelik yaptılar Dârü'l Kur'an olacak diye. Yaptılar, koca binayı ortaya koydular ama Dârü'l Kur'an olarak çalışmadı. Yani Kur'ani ilimlerin okutulduğu, öğretildiği insanlara verildiği bir şey olarak çalışmadı.

Bugün de hiçbir yerde böyle halka da açık olan, esnafa da, tüccara da, memura da

istediği zaman Kur'an derslerini verecek, tefsir verecek müesseselerimiz yok. Kurmalıyız bunları. Saatleri belli olmalı. Gittiđi zaman broşürü aldığı zaman memurlar için, gündüz çalışanlar için gece saat 8'den 11'e kadar, 3 saat. İlk başlayanlar için pazartesi, perşembe. Biraz ileriler için salı, cuma. Daha ileriler için bilmem ne, bilmem ne. Kadınlar için gündüz saat 10 ile 12 arasında. Talebeler için öğleden sonra 4 ile 6 arasında. Kur'an-ı Kerîm'in tefsiri burada verilir diye müesseseler kurmalıyız. Mesela benim istediğim, benim beklediğim temenni ettiğim İslâm diyarı böyle olur. Çünkü bizim asıl işimiz Kur'an-ı Kerîm'i öğretmek insanlara.

Peygamber Efendimiz'in ömrü boyunca yaptığı şey insanlara Allah'ın kelâmını tebliğ etmek idi. Bu asırda yapılmıyor. Herkes okusun. Herkes okusun usulüyle din öğretilecek olsaydı Peygamber göndermezdi Allahu Teâlâ Hazretleri. Kitap gönderirdi, kitabı herkes okurdu. Fiilen göstermek gerekiyor.

Onun için tasavvufi terbiye, fiili terbiye olması dolayısıyla şart oluyor. Peygamber

Efendimiz günlük yaşayışı içinde İslâm'ı öğrettiği için en uygun eğitim sistemi öyle günlük hayatın içinde göstererek, yaşatarak, yaşayarak İslâm'ı öğretmek oluyor. Allahu Teâlâ Hazretleri bizi dinimizin yaşaması için, yayılması için gerekli müesseseleri kurmak, icap eden tedbirleri almak hususunda gayretli eylesin. 20. yüzyıldayız, yenilikler yapmalıyız İslâm'ı öğretmek için herkese, dinimize öğretmek için çalışmalıyız, hocalarımızı organize etmeliyiz, talebeleri organize etmeliyiz, güzel mekanlar koymalıyız ortaya, zamanlar hazırlamalıyız ve bunlar öğretilmeli. Allahu Teâlâ Hazretleri böyle çalıştığımız zaman çok büyük hayırlar ihsan eder, çok büyük hayırlara ereriz. Allahu Teâlâ Hazretleri bizi yine çok büyük mükâfatlarla mükâfatlandırıp iki cihanda aziz eder. İslâm'ı en umulmadık yerlere yayarız. Bakarsınız Fransa müslüman olmuş, bakarsınız Almanya müslüman olmuş, bakarsınız Amerika şıp diye müslüman olmuş.

Eskiden öyle olmadı mı?

Bizans müslüman mıydı, İran müslüman mıydı? Suriye müslüman mıydı?

Yani Arabistan'ın biraz kuzeyinde bir Gassani Devleti vardı. Öbür tarafında biraz kuzey doğusunda bir Hire Devleti vardı. Öbür tarafında bir Sasani Devleti vardı. Daha öteki tarafında bir başka devlet vardı. Hatta Arap Yarımadası'nın Bahreyn ve sair tarafları bile müslüman değildi ama her yere gittiler İslâm'ı götürdüler, öğretiler. Bizans'ın olduğu yerlerde yaşıyoruz şimdi bak. İslâm diyarı, bir ara Balkanlar müslüman diyarıydı, bir ara İspanya müslüman diyarıydı, bir ara Kırım müslüman diyarıydı, Kafkasya müslüman diyarıydı. Gene müslüman diyarı ama başkalarının altında. Başkalarının tazyiki altında. Yani çalışırsak ve çalışmalıyız ve o kardeşlerimize ulaşmalıyız ve dünyanın öteki insanlarına İslâm'ı ulaştırmalıyız. Bir eskiden anlattığım fıkra var ki belki bu toplantıda bulunan kardeşlerimiz bu hadîseyi bilmiyorlar. Pakistan'dan bir grup kardeşimiz Amerika'ya İslâm'ı tebliğ etmeye gitmişler. Amerika'ya gitmişler, Washington Camii'nde konuşmaya başlamışlar, mikrofonları kurmuşlar, hoparlörleri dışarıya vermişler, dışarıdan geçenler de kulakları duysun diye. Hristiyanlık budur. Hazreti İsa hak peygamberdir. Ama zamanı doldu. Hz. İsa gibi

ondan sonra Allahu Teâlâ Hazretleri Hz. Muhammed *aleyhisselam*'ı gönderdi. O da İslâm'ı tebliğ etti. Hepsinin tebliğ ettiği ilahi hakikatlere dir.

Ey Hristiyanlar! Ey Yahudiler! Gelin müslümanlık hak dindir gibi sözler söylemeye başlayınca oradan geçen bir Amerikalı mühendis takılmış kulağı, dinlemiş. Dinlemiş, dinlemiş, enteresan bulmuş. Şunu içeriden dinleyeyim demiş böyle kapıda, sokakta durup da dinleyeceğime. Kapıdan içeri gelmiş, konuşmacı güzel, Pakistanlı, İngilizce konuşuyor. Konuşmasını bitirince yanına varmış. Demiştir, sözlerinizin hepsine katılıyorum, doğruyu söylüyorsunuz. Tamam, dedikleriniz haktır, gerçektir. Benim de aklıma, mantığıma uydu.

Peki demiştir, ben müslüman olmak istiyorum.

Ne yapayım?

Hiç yapılacak bir şey yok demişler. Kelime-i şehâdet getirirsin. Şehâdeteyn. Eşhedü en lâ ilâhe illallâh ve eşhedü enne Muhammeden abdühü ve resûlühü. Şehadet ederim ki, Allah-u Teâlâ Hazretlerinden gayri

ilah, tanrı yoktur. Sadece O vardır ve Hz. Muhammed *aleyhisselam* O'nun gönderdiği hak elçidir, peygamberdir. Bunu kabul edersin, müslüman oldun, tamam. Bir de gusül abdesti alırsın ki cünüplükten çıkasın diye, temiz olasın diye, o lazımdır. Gerisi tamam demişler. Peki demiş, kelime-i şehâdeti getirmiş, şehâdeteyni ve siz demiş benim böyle imana gelmeme vesile olduğunuz, kalbimi yıkadınız, evime de varayım, elbisemi yıkayayım demiş, yani bedenimi yıkayayım demiş, gitmiş evinde banyo almış, gelmiş bunların meclisine oturmuş, katılmış, kfilesine girmiş, onlarla beraber diyar diyar, onlar İslâm'ı tebliğ etmeye gittikleri için şehir şehir gezmiş. Onlarla beraber Orta Doğu'ya gelmiş. Kuveyt, Bahreyn, Irak, Suriye, Ürdün buraları dolaşmış. Hac mevsimi gelmiş, hacı olmuş. Hicaz'da Mekke-i Mükerreme, Medine-i Münevvere ziyaretleri derken atlamışlar bu cemaatle beraber Pakistan'a veya Hindistan'a. Orada bir büyük mescit varmış ki, dünyanın her yerine giden tebliğ cemaatleri orada toplanırlarmış. Toplanmışlar. Her gelen de hatıralarını anlatırmış orada. Günlerce yanlarına çayları koyarlarmış, yiyecekleri koyarlarmış. Piknik gibi

açık böyle zaten sıcak ülke. Çok da büyük bir cami. Orada o şeyleri anlatırlarmış. Sıra bu Amerikalı'ya da gelmiş. Konuşma sırası çok enteresan. Çok önemli. Hepimizin ibretle dinlemesi ve başkalarına anlatması lazım. Bu Amerikalı da söz almış. demiş ki; Ey müslüman kardeşlerim, Hindistanlılar, Pakistanlılar, sizin bu faaliyetinizi çok beğendim. Allah sizden razı olsun. Aktif müslümanlarsınız. Olduğunuz yerde durmamışsınız. Her tarafa İslâm'ı yaymak için heyetler halinde dağılmışsınız. Nihayet bir grubunuz da Amerika'ya gelmiş. Benim de hidayete ermeme vesile oldu bu kardeşlerim. Allah onlardan razı olsun. Yani ne kadar teşekkür etsem azdır. Duacıyım, müteşekkirim demiş. Ama demiş arkasından. Bu sefer meraklanmışlar. Hem teşekkür ediyor hem arkasından. Ama iki elim iki yakanızda olacak demiş. Teşekkürün arkasından.

Tabi o zaman neden iki eli iki yakasında olacak?

Bu müslümanların niye yakasını tutacak da davacı olacak diye merak etmişler.

Demiş ki siz bu güzel işi niye daha önce yapmadınız?

10 sene önce gelseydiniz benim babam sağdı, o da makul bir insandı, o da müslüman olurdu. Halbuki müslümanlığı tanıyamadan hristiyan olarak öldü, ebedi cehennemlik olacak.

Niye 4 sene önce gelmediniz?

O zaman benim annem sağdı, o da iyi bir kadıncağızdı, dindardı. Yanlış bir yolda batıl bir akideyle ömrünü geçirdi, öldü gitti, o da cehennemde olacak. Bunların hesabını size soracağım demiş.

Niye daha erken gelmediniz Amerika'ya?

Niye daha önceden İslâm'ı tebliğ etmediniz?" demiş. Bu çok önemli. Her birimizin bu fıkrayı, bu ihtarı, bu yaka tutmayı, bu hesap sormayı hatırından çıkarmaması lazım. Efendim Amerika'ya biz gidemeyiz, parayı nereden bulacağız?

Uçak parası şu kadar tutuyor, tren parası bu kadar, vapur parası şöyle. Türkiye'de bile Türkiye'de bile gezmiyoruz. Türkiye'de bile öyle kasabalar, öyle köyler var ki, yüz numarası yok. Öyle kasabalar, öyle yerler,

öyle şehirler, köyler var ki, gusülü bilmiyor. Gusül ne demek? Gusülü bilmeyince nasıl gezdiğini düşünün. Gusülü bilmiyor, namazı bilmiyor, ölüsünü gömmesini bilmiyor. Yani ben de hayret ettim, ben de görmedim öyle yerleri. Çünkü ben ancak tanıdığım yerlere gidiyorum. Böyle yerlere, netameli yerlere kolay kolay da gidemez insan. Ama böyle yerler varmış, duydum. Yani adını da verebilirim, vermiyorum.

Demek ki çalışmamız lazım.

Demek ki tatlı tatlı İslâm'ı anlatmaya gayret etmemiz lazım.

Allah bizi İslâm için yüreği yanan gayretli müslümanlardan eylesin.

c. Ümmet Olmanın Bedeli: İstikamet

Gelelim üçüncü hadîs-i şerîfe.

إِنَّكُمْ الْيَوْمَ عَلَى دِينٍ وَإِنِّي مُكَاثِرٌ بِكُمْ الْأُمَمَ
فَلَا تَمْشُوا بَعْدِي الْقَهْقَرَى

“Innekümü’l-yevme alâ dînin ve innî mükâsirun bikümü’l-ümeme. Fe lâ temşû be’di’l-kahkarâ.”

Câbir radiyallahu anh'den Ahmed b. Hanbel rahmetullahi aleyh rivayet eylemiş. Efendimiz buyuruyor ki; Innekümü’l-yevme. Siz bugün, alâ dînin, dindarlık üzeresiniz. Tamam, oturmuş bir Allah tarafından gönderilmiş akide, amel ve sistem. Dininiz gayet güzel. Bu din üzeresiniz. Ama bu din üzeresiniz. Ve innî mükâsirun bikümü’l-ümeme. Ben sizinle başka ümmetlere “bak benim ümmetim daha çok” diye övüneceğim, sevineceğim, kıvanacağım. Yani başka ümmetlere mübahat edeceğim. Ben sizin çokluğunuzla sevinç duyacağım. Siz çoksunuz, öteki ümmetlerin hepsinden daha kalabalıksınız. Cennet ehlinin büyük ekseriyetini siz teşkil edeceksiniz diye sevineceğim.

Fe lâ temşû be’di’l-kahkarâ. Sakın benden sonra dönüp ardınızı geri geri gitmeyin. Sakın benden sonra geri geri

gitmeyin diye tembih etmiş Peygamber Efendimiz *sallallahu aleyhi ve sellem*. Allah-u Teâlâ Hazretleri bizi imandan sonra küfre düşürmesin. İzzetten sonra zillete.

d. Yağmur Duası ve İlâhi İcabet

إِنَّكُمْ شَكُوتُمْ جَدَبَ دِيَارِكُمْ وَاسْتِئْخَارَ الْمَطَرِ
عَنْ إِبَّانِ زَمَانِهِ عَنْكُمْ وَقَدْ أَمَرَكُمُ اللَّهُ عَزَّ وَجَلَّ
بِالدُّعَاءِ وَوَعَدَكُمْ أَنْ يَسْتَجِيبَ لَكُمْ الْحَمْدُ
لِلَّهِ رَبِّ الْعَالَمِينَ^{امالة} الرَّحْمَنِ الرَّحِيمِ^{امالة} مَالِكِ يَوْمِ
الدِّينِ^{امالة} لَا إِلَهَ إِلَّا اللَّهُ يَفْعَلُ مَا يُرِيدُ اللَّهُمَّ أَنْتَ
اللَّهُ لَا إِلَهَ إِلَّا أَنْتَ الْغَنِيُّ وَنَحْنُ الْفُقَرَاءُ أَنْزِلْ
عَلَيْنَا الْغَيْثَ وَاجْعَلْ مَا أَنْزَلْتَ لَنَا قُوَّةً
وَبَلَاغًا إِلَى حِينٍ

“İnneküm şekevtüm cedbe diyâriküm ve isti’hâra’l-metari an ibbâni zemânihî anküm ve kad emerakümüllâhü azze ve celle bi’d-dü’âi ve veadeküm en yestecîbe leküm. El-hamdü lillâhi rabbi’l-âlemîn, e’r-rahmâni’r-rahîm, mâlikî yevmi’d-dîn, lâilâhe illellâhü. Yef’alü mâ yürîd. Allâhümme ente’llâhü, lâ ilâhe illâ ente’l-ğaniyyü ve nahnü’l-fükarâü.

Enzil aleyne'l-ğayse, vec'al mâ enzelte lenâ kuvveten ve belâğan ilâ hîn."

Hız. Âişe validemizden Ebû Davûd, Müstedrek ve Beyhakî'de kayıtlı bir hadîs-i şerîf ile karşı karşıyayız.

Peygamber Efendimiz buyuruyor ki;

Inneküm şekvtüm cedbe diyâriküm. Siz, beldelerinizin kuraklığından müşteki oldunuz.

Ve isti'hâra'l-metari an ibbâni zemânihî. Zamanı geldiği halde yağmurun yağmayıp, susuzluğun, kuraklığın devam etmesinden ve her tarafın kuraklığa uğramasından, kaht-u galâ olmasından, kıtlık olmasından müşteki duruma geldiniz. Görüyorum, biliyorum. Demek ki kıtlık olmuş o devirde. Onu söylüyor.

Ve kad emerakümüllâhü azze ve celle bi'd-dü'âi, ve veadeküm en yestecîbe leküm. Halbuki Allahu Teâlâ Hazretleri Kur'an-ı Kerîm'de size dua etmenizi, duacı kullar olmanızı başınız dara geldiği zaman ona el açıp, yalvarıp yakarmanızı emretmiştir. Ve üstelik de eğer siz dua ederseniz, duanıza isticabe edeceğini, yani duanızı karşılıksız bırakmayacağını, dileklerinizi dünya ahirette

ihsan edeceğini bildirmiştir. Onun için bu kıtlıktan kurtulmak üzere dua edelim demiş oluyor Peygamber Efendimiz.

Duası da şöyle, *Elhamdülillâhi rabbi'l-âlemîn*. Hamd, alemlerin Rabbi olan Allah'ındır. *Er-Rahmânî'r-rahîm*. O, Rahman ve Rahim'dir. Rahmeti çok geniştir. Merhameti, lütfu ihsanı mümin kullarına dünya ve ahirette erişir. *Mâlikî yevmi'd-dîn*. İnsanların yaptıkları amellerin karşılığının görüldüğü, mükâfatların ve cezaların verildiği günün mâlikidir. *Lâ ilâhe illallâh*. Allah'tan gayri ilah tanrı yoktur, sadece o vardır.

Yef'alü mâ yürîdü. Allahu Teâlâ ne dilerse onu yapar. Kimse ona bir şey tazyik edemez. Ne murad ederse onu yapar Allahu Teâlâ Hazretleri, dedikten sonra dua olarak buyuruyor ki, yani bunlar hamd ve şey olmuş oluyor, sena olmuş oluyor. Allahu Teâlâ Hazretleri'nin güzel sıfatlarla temcid ve tahmid ve tebcil olmuş oluyor.

Duası da şöyle;

Allâhümme ente'llâhü, lâ ilâhe illâ ente.

Sen Ey Allah'ım! Sen Ey Rabbimiz! Sen Allah'sın. Senden gayrı ilah yoktur. Sen Ganî'sin, yani ganî, zengin demek ama müstağni demek. Yani hiçbir şeye muhtaç değilsin. Her şeyin ihtiyacında olmak hususundan münezzehsin. Hiçbir şeye muhtaçlığın yoktur.

Ve nahnü'l-fükarâu. Halbuki bizler muhtaçlarız. Sen ihtiyaçtan azadesin, ganîsin, müstağnisin. Bizler ise muhtaçlarız. *Enzil aleyne'l-ğayse.* Yâ Rabbi! Bize yağmur indir.

Vec'al mâ enzelte lenâ kuvveten ve belâğan ilâ hin. Ve indirdiğin bu rahmeti, bu yağmuru bir muayyen zamana kadar bizim güçlenmemize ve sıhhat afiyetle o ikinci bir zamana kadar erişmemize vesile eyle Yâ Rabbi! diye dua etti Peygamber Efendimiz. Yağmur için duaya çıkılır. Yağmur duası olur ve yağmur duasının faydası olur.

Mekke-i Mükerreme'de namaz kılıyorduk. Bir imam geçti, imamlık etti. Oradan bir kardeşimiz dedi ki, bu imam çok müttaki bir insan, çok takva ehli bir insan, çok hâlis bir insan dedi. Geçenlerde burada aşırı bir kuraklık oldu. Uzun zaman beklenildiği halde

yağmur yağmadı dedi. Bu zat çıktı bir yağmur duası etti. Gökyüzü masmaviyken, hiç bulut yokken, daha dua bitmeden şakır şakır yağmur altında kaldık dedi. Şakır şakır yağmur altında kaldık. Bu imamın ihlâsına bu işarettir. dedi. Bu orada olmuş bir hadîse.

Ben de Türkiye'de olmuş bir hadîseyi, hadîsenin kahramanından duyduğum gibi size anlatayım. Bir şehrin müftüsü ki bizim fakülteden yaşlı bir zamanda okudu, mezun oldu, geçti. O şehrin müftüsü. Adını söylemiyorum. Mübarek bir kardeş, bir dost, bir ağabey, bir büyük neyse iyi bir insan, ihlâslı bir insan. Uzun zaman o beldede kuraklık olmuş. Müftülük yaptığı yer, büyük böyle ziraatin olduğu, ovaların olduğu bir yer. Kuraklık olunca mahsul mahvolacak. Yani o kadar paralar hepsi heba olacak, her şey kuruyacak. Birisi gelmiş demiş ki, hocam bizim dinimizde yağmur duası var ya, bir yağmur duasına çıkalım. Olur demiş. Olur dedim diyor. Hangi gün yağmur duasına çıkalım, filanca cumartesi günü diyelim de herkes de işinden gelebilsin. Yani tatil zamanı olsun. Cumartesi günü yağmur duasına çıkacağız diye ilan ettik diyor. O gün oldu diyor, sözleştikleri yer şehrin

dışında bir meydan. Şehrin uzağında bir çayırılık yer. Dağın başında bir yer. Oraya herkes minibüslerle, hatta civar kasabalardan gelmeye başladılar diyor. Fakat Müftü Efendi yağmur duası yapacağını ilan etti diye gazeteler almışlar konuyu işlemeye başlamışlar. Bu devirde de yağmur duası olur mu?

20. yüzyıldayız. Bakalım yağmur yağacak mı, yağmayacak mı?

İleri, geri, gericilikten, ilericilikten herkes küfrünü, imanını ortaya koymuş. Gazetelerde başlamış bu işin dedikodusu böyle günlerce sürmüştü gitmiş. Cumartesi günü geldi diyor. Dua edeceğiz, heyecanlıyız, tenkit edenler var, bize böyle şey yapanlar var diyor. Bir de geldi diyor arkadaşlardan birisi, müftü efendi anlatıyor bana. Hocam demiş, Örfî İdare Komutanı'ndan, generalden izin aldın mı?

Bu kadar insanı buraya topluyorsun. Yok demiş, hiç hatırıma gelmedi. Beş kişiden fazla insanın toplanması yasak. Oraya binlerce kişi toplanıyor. Eyvah! Hay Allah! Unuttuk. Yani hatrına gelmemiş. Din adamı olduğu için hani

anarşi falan diye de bir şey hatrından geçmiyor. İzin almamış.

Ne yapayım?

Atladım diyor otomobile. Dosdoğru Paşa'nın yanına gittim diyor. Bölgenin örfi idare komutanının yanına gittim diyor. Müftü Efendi buyur demiş. İltifat etmiş Paşa. Makamına oturtmuş. Çok oturmayayım demiş. Ahali toplandı, sizi bekliyorlar demiş. Yağmur Duasına çıkacağız demiş. Çağırdık demiş, herkesi ilan ettik demiş. Siz de bizim beldemizin paşasısınız. Yağmur duasına bekliyor ahali sizi demiş. Kurnazlık yapmış aslında. İzin alması lazım da ben izni almadım, kusura bakma falan demiyor da. Usta hırsız ev sahibini bastırır misali gibi. Paşa Hazretleri, hadi herkes toplandı, sizi yağmur duasına bekliyorlar deyince Paşa demiş ki çok işlerim var, ben nasıl ayırlayayım buradan?

Sen bana vekaleten yapıver bu işi, demiş. Tamam, o içinden seviniyor. Neyse, döndüm geldim diyor, iznin işini öyle hallettik diyor. Elini açmış, demiş ki, Yâ Rabbi! Ben senin yüzü kara, kusurlu bir kulunum. Bana ne cezayı versen olur ama bu adamlar bu işi münakaşa

mevzuu yaptılar. Gazetelerde münkirler, ters yazılar yazdılar. Bizimle alay ettiler. Aman Yâ Rabbi! Bizim yüzümüzü kara çıkarma, yüzümüzün karasına bakma, istediğimizi ihsan eyle derken yani ortalık masmaviyken daha bir bulutlar peydah olmuş, daha o dualar, dua eden cemaat oradan ayrılmadan şakır şakır yağmur altında kalmışlar. Olmuş bir hadîse, yılını ve yerini söylemiyorum. Söylemiyorum, bir takım sebeplerden dolayı bizzat şeyden. Ondan sonra da oranın valisi gazetecilere dönmüş, azarlamış onları. Gördünüz mü edepsizler demiş, işte bak Allah dua edince nasıl yağıdırıyor demiş yağmuru. Allah dualara icabet eder. Allahu Teâlâ Hazretleri kadir-i mutlaktır. Güzel dua edersen, hâlisane dua edersen verir. Ya istediğini verir ya istediğinden âlâsını verir. Ya dünyada verir ya ahirette verir, ama verir. Onun için dua ehli olacağız, dua ediciler olacağız. Allah bizi ağzı dualı, gönlü Rabbimize bağlı kimseler eylesin.

e. Geleceğe Yönelik Nebevî Tavsiyeler

Beşinci hadîs-i şerîf.

إِنَّكُمْ مَنْصُورُونَ وَمُصِيبُونَ وَمَفْتُوحٌ لَكُمْ
فَمَنْ أَدْرَكَ ذَلِكَ مِنْكُمْ فَلْيَتَّقِ اللَّهَ وَلْيَأْمُرْ
بِالْمَعْرُوفِ وَلْيَنْهَ عَنِ الْمُنْكَرِ وَلْيَصِلِ الرَّحِمَ
وَمَنْ كَذَبَ عَلَى مُتَعَمِّدًا فَلْيَتَّبِعُوا مَقْعَدَهُ مِنَ
النَّارِ

“İnneküm mensûrûne ve müsîbûne ve meftûhun leküm. Fe men edrake zâlike minküm fe’lyettekillâhe ve’l-ye’mür bi’l-me’rûfi ve’lyenhe ani’l-münkeri ve’l-yesili’r-rahime. Ve men kezebe aleyye müte’ammiden fe’lyetebevve’ mek’adehû mine’n-nâri.”

Ahmed b. Hanbel'in rivayet ettiği, Tirmizî'nin hasenun sahihun dediği, Beyhakî'nin kaydettiği Abdullah İbn Mes'ûd'dan bir hadîs-i şerîf. Beşinci hadîs-i şerîf.

Peygamber sallallahu aleyhi ve sellem buyurdu ki, *İnneküm mansûrûne*. Siz nusreti ilahiyeye, Allah'ın yardımına, zaferine mazhar olacaksınız Ey Ashâbım!

Ve müsîbûne. Çok hayırlara isabet edeceksiniz. Başınıza çok şeyler gelecek. Çok şeylere kavuşacaksınız, alacaksınız.

Ve meftûhun leküm. Size dünyanın arazileri, hayırları, imkanları açılacak önünüze, siz onlara nail olacaksınız.

Fe men edrake zâlike minküm. Ey Ashâbım! Şimdi fukaracıksınız, üzerinizde giyimleriniz yok, koyun postuna bürünmüş kiminiz, kiminizin dizinin altını zor örter kıyafeti, kiminizin erkeğiniz üstüne örtüyü aldığı zaman evde hanımı namaz kılacak kadar bir örtü bulamaz. Gider onu o giydiği zaman kılabilir. Kıtlık çekersiniz, hurmayı biriniz alırsınız, biraz emersiniz, ötekisine verirsiniz, o biraz emer. Çeşitli mahrumiyetler çekiyorsunuz ama ileride zenginleyeceksiniz. Dünya size açılacak. Araziler, ülkeler size fetholunacak. Nusret-i ilâhiye'ye mazhar olacaksınız. Kim o zamana ulaşırsa sizden, *fe'lyettekillâhe.* Aman zenginlikten şımarmasın, Allah'tan korksun. Aman ele geçen imkanlardan şaşırmasın, hak yolu bırakmasın.

Peygamber Efendimiz bir başka hadîs-i şerîfinde buyuruyor ki;

Vallahi ben sizin yoklukta olmanızdan ziyade bollukta olmanızdan korkarım diyor.

Neden?

Bolluk oldu mu insanoğlu sapıtır, şaşırır, azar da ondan.

كَلَّا إِنَّ الْإِنْسَانَ لَيَطْغَى
أَن رَّاهُ اسْتَغْنَى¹

“Kellâ inne’l- insâne leyetğâ. En raâ hü’s-tağnâ.”

Zengin oldu mu?

Cebinde parası var mı?

Ne yapacağını şaşırır. O parayla ne yapacağını şaşırır. Olmadık edepsizlikler yapar. Olmadık şeylere parayı harcar. Olmadık lükse harcar. Olmadık böbürlenmeye, kibirlenmeye harcar. Olmadık şatafata harcar. Günahlara harcar. Yılbaşılarda gezer. Öyle insanlar var ki bugün Türkiye’de, Afrika’ya cumartesi pazar günü özel uçağıyla avlanmaya gidiyor. Keyif. Avlanmaya gidiyor. Ama biz

¹ 96/Alak, 6-7.

yardım istemeye gittiğimiz zaman yardım vermiyor mesela. Şurada şu ihtiyaç var, burada bu ihtiyaç var diye. Onunla ilgilenmiyor. Yani zenginlik çok büyük bir imtihandır. Hesabı da serttir. Efendimiz diyor ki o bolluk devresine sizden kim erişirse Allah'tan korksun.

Ve'l-ye'mür bi'l-me'rûfi, ve'lyenhe ani'l-münkeri. Emr-i ma'ruf eylesin ve nehy-i münker eylesin. Yani kendisi Allah'tan korksun, etrafına da nasihat etsin. Bunu böyle yapmayın, günahtır. Şunu şöyle yapın, sevaptır diye, iyi olan şeyi, aklın ve şeriatın uygun gördüğü şeyi destekleyip yaptırmaya çalışsın, aklın ve şeriatın uygun bulmadığı şeyi yaptırmasın. Yani emr-i ma'ruf, nehy-i münker vazifesine sarılsın. Bu hepimizin boynuna borç olan mühim bir vazifedir.

Ve'l-yesili'r-rahime. Akrabasına ziyareti kesmesin, bağlantıları sürdürsün, yardımı esirgemesin, akrabasını korusun, kollasın.

Ve men kezebe aleyye müte'ammiden. Kim bana kasten yalan bir şey isnat ederse, benim söylemediğim bir sözü hadîsmiş gibi söylerse, Efendimiz böyle dedi deyip de

aslında söylemediği bir şeyi halkı kandırmak, şey yapmak için öyle söylerse, o zaman;

Fe'lyetebeve' mek'adehû mine'n-nâri.

Cehennemde oturacağı yere hazırlansın. Kendisini hazırlasın bakalım cehennemde ne azaplı yerlere atılacak ve ne azaplar görecektiy diye hazırlansın. Bu da meşhurdur ki, Peygamber Efendimiz'e kasten bilerek yanlış söz isnat eden, yalan isnat eden, yalandan yani Peygamber Efendimiz'in halk arasındaki bağlılığını, sevgisini, nüfuzunu istismar etmek için dinde olmayan bir şeyi hadîsmiş gibi söyleyip de istediğini yaptırmaya çalışan, tabi o yalancı, sahtekar, aldatıcı oluyor, istismarcı oluyor, onun cehenneme gireceğinin şeyidir bu hadîs-i şerîf.

f. Şam'a İşaretle Haşır Tasviri

Ondan sonraki hadîs-i şerîf.

إِنَّكُمْ تُحْشَرُونَ رِجَالًا وَرُكْبَانًا وَتُجَرُّونَ
عَلَى وُجُوْهِكُمْ هَاهُنَا وَنَحَا بِيَدِهِ نَحْوَ الشَّامِ

*“Inneküm tuhşerûne ricâlen ve rukbânen
ve tücerrûne alâ vücûhiküm hâ hünâ ve nehâ
bi yedihî nehve’s-şâmi.”*

Bu hadîs-i şerîfte istikbale ait bir şeyi ifade etmiş Efendimiz. Ahmed b. Hanbel’de, Tirmizî’de var, Tirmizî hasen demiş. Müstedrek’te de kaydedilmiş.

Inneküm tuhşerûne. Siz haşrolunacaksınız. *Ricâlen ve rukbânen.* Ricâl Arapçada bir râcül kelimesinin çoğulu olur, bir de râcil kelimesinin çoğulu olur. Efendim, râcül çoğulu rical olunca adamlar demek. Râcilin çoğulu olunca yani yayan, yayalar demek. Siz haşrolacaksınız yaya olarak ve rukbânen, binekli olarak. Yayalar ve binekliler olarak toplanacaksınız dedi.

Ve tücerrûne alâ vücûhiküm hâ hünâ. Yüzleriniz üzere burada toplanacaksınız diye Şam tarafını işaret etti. Peygamber Efendimiz eliyle Şam tarafını işaret etti. Yani mahşeri kastederek böyle şey yaptı, bilgi verdi etrafındaki ashâbına.

Arkasındaki hadîs-i şerîfte de;

إِنَّكُمْ سَتُجَنَّدُونَ أَجْنَادًا: جُنْدًا بِالشَّامِ وَمِصْرَ
وَالْعِرَاقِ وَالْيَمَنِ قَالُوا: فَخِرٌ لَنَا يَا رَسُولَ اللَّهِ
قَالَ: عَلَيْكُمْ بِالشَّامِ فَمَنْ أَبِي فَلْيَلْحَقْ بِيَمَنِهِ
وَلْيَسْقِ بِغُدْرِهِ فَإِنَّ اللَّهَ قَدْ تَكَفَّلَ لِي بِالشَّامِ

“İnneküm setücennedûne ecnâden: Cünden bi’ş-Şâmi ve Mısra ve’l-Irâki ve’l-Yemeni. Kâlû: Fehir lenâ yâ rasûlüllâh, kâle: Aleyküm bi’ş-Şâmi, Fe men ebâ fe’l-yelhak bi yemenihî, fe’lyeskibi ğudûrihî, fe innellâhe kad tekellefe lâ bi’ş-şâmi.”

Ebû Derdâ *radıyallahu anh*'ten diyor ki; Sizler grup grup olacaksınız Ey Ashâbım veya Ey ümmetim! Bir grubunuz Şam'da olacak, bir grubunuz Mısır'da, bir grubunuz Irak'ta, Yemen'de olacak. *Fehir lenâ yâ rasûlüllâh?*

Bize hangisi hayırlıysa söyle de onu, orada toplanalım Ey Resûlallah dediler.

Buyurdu ki; Size Şam'ı tavsiye ederim.

Fe men ebâ. Kim Şam'a şey yapmazsa, yani gitmeye gücü yetmezse, onu kabul etmezse,

Fe'l-yelhak bi yemenihî. Yani bu Yemen tarafındaki yere o zaman gitsin ve onun su birikintilerinde dursun. Yani orada sıkıntı vardır, dağlarda su birikintilerinden şey yapar ama Şam tarafı iyidir, demiş oluyor.

Fe innellâhe kad tekellefe lî bi's-Şâmi. Çünkü Rabbim bana Şam'ı tekeffül eyledi. Yani Şam hususunda garanti verdi, buyuruyor. Şimdi bu Şam-Yemen meselesinde Arapların zihniyetini ben size anlatayım. Araplar, Şam sol demek. Yemen sağ demek aslında. Yemin sağ demek, şimal sol demek. Araplar yüzünü güneşin doğduğu tarafa döndüklerine göre değerlendirirlerdi etrafındaki ülkeleri. Yüzünü güneşe döndü, yani doğuya döndü. O zaman sağ tarafı, yani Yemen, Yemin tarafı, bu Yemen, Yedil, Yümna'dır bu, sağ eldir. Sağ tarafı Yemen oluyor. Yani cenup tarafı oluyor. Güney tarafı oluyor. İşte o illere Yemen illeri demişler. Burası şeyden başlar, Sana'dan başlar, Hadr Mevte artık nerelere kadar gidiyorsa, yani Hicaz kıtasının cenubu olmuş oluyor. Şam, o da kuzey, yani sol taraf, o da kuzey tarafı olmuş oluyor, yönümüzü doğuya döndüğümüze göre. Efendimiz kuzeyi tavsiye etmiş oluyor yani. Şam deyince şehir adı hatıra

gelmez Arapçada. Bizim bugün Şam dediğimiz şehrin adı Dimaşk'dır Arapçada. Avrupalılar Damascus derler. Araplar "Dimaşk" derler. Şam denilince bir geniş bölge hatıra gelir. Yani Irak'ta, Suriye'de, Ürdün'de hepsi içine girer. O tarafı kastetmiş oluyor Efendimiz. O tarafa tevcih etmiş oluyor. Ümmet de hakikaten daha ziyade o taraflara şey yaparak nice geniş hizmetler yaptılar.

En sonuncu hadîs-i şerîfi de bitiriverelim. Vakit tamam oldu.

g. Amellerde Sağlamlık

إِنَّمَا الْأَعْمَالُ كَالْوِعَاءِ إِذَا طَابَ أَصْفَلُهُ
طَابَ أَغْلَاهُ وَإِذَا فَسَدَ أَصْفَلُهُ فَسَدَ أَغْلَاهُ

*“İnneme'l-e'mâlü ke'l-vi'âi izâ tâbe
esfeluhû tâbe e'lâhü ve izâ fesede esfelühû
fesede e'lâhü.”*

Bu hadîs-i şerîfi Ahmed b.Hanbel ve İbn Mâce rivayet etmiş, Kitaplarına almışlar. Efendimiz buyuruyor ki ameller, yapılan işler kapların içindeki malzeme gibidir. Aşağısı iyi olunca yukarısı da iyi olur. Aşağısı fena olunca yukarısı da fena olur. Şimdi onların kullandığı kaplarda bir kabın içindeki malzemenin ne

olduğunu araştıracaksın. Bir yanına açar bakarsın. Orası iyiye o tarafı da iyi olur. Orası kötüye öbür tarafı da kötü olur. Ameller de böyledir. Yani temeli, tabanı, dayanağı, niyeti, aslı, başlangıcı iyi olunca ötesi de iyi gider. Ama niyet kötü olunca, dayanağı kötü olunca, maksat kötü olunca, onun işi de sonunda, o amelin akıbeti de kötüye gider.

Allahu Teâlâ Hazretleri cümlemizi iyi niyetli, amellerinin tabanı, temeli, esasa, hüsnü niyete dayalı olan, salih amel işleyen, has, hâlis, sevdiği müttaki, salih müslümanlardan eylesin. Cennetini cemalini kazanmayı, cehen-nemine düşmemeyi, iki cihanda aziz bahtiyar olmayı cümlemize nasip eylesin.

Bi-hürmeti esrâr-ı sûreti'l-Fâtiha...

Prof. Dr. Mahmud Es'ad COŞAN

11 Zilka'de 1406 / 17.07.1986

[Bütün HADİS DERSLERİ'ne PDF olarak ulaşmak için tıklayınız.](#)

SERVER
KÜRSÜ